

Національний
банк України

Поточні тенденції, зміни в регулюванні банківського сектору

Департамент фінансової стабільності
21 жовтня 2021 року

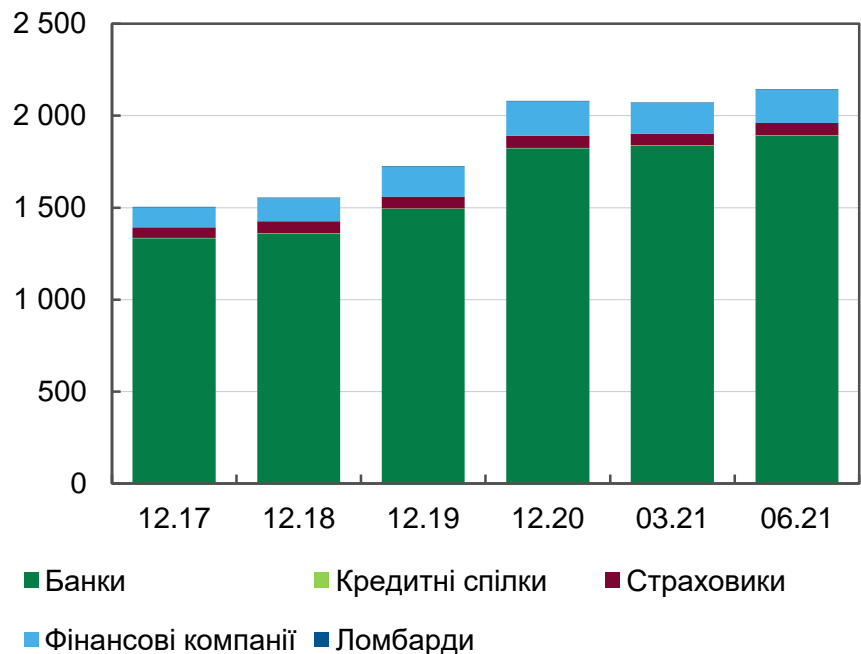
Значення Індексу фінансового стресу волатильні

- Індекс фінансового стресу залишається на низькому рівні відносно кризових періодів, проте зберігає волатильність.

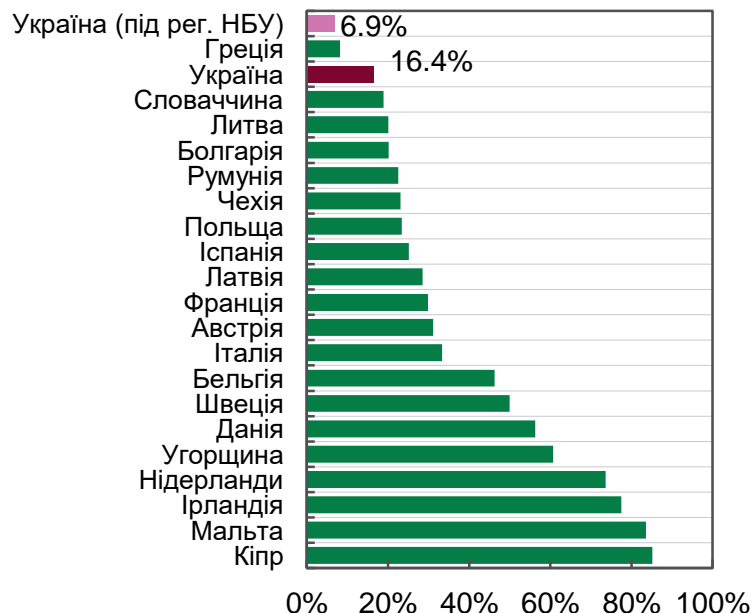
У структурі фінансового сектору України домінують банки

Структура активів фінансового сектору під регуляцією НБУ, млрд грн

Джерело: НБУ

Частка активів небанківського фінансового сектору* в країнах Європи та Україні у 2020 році

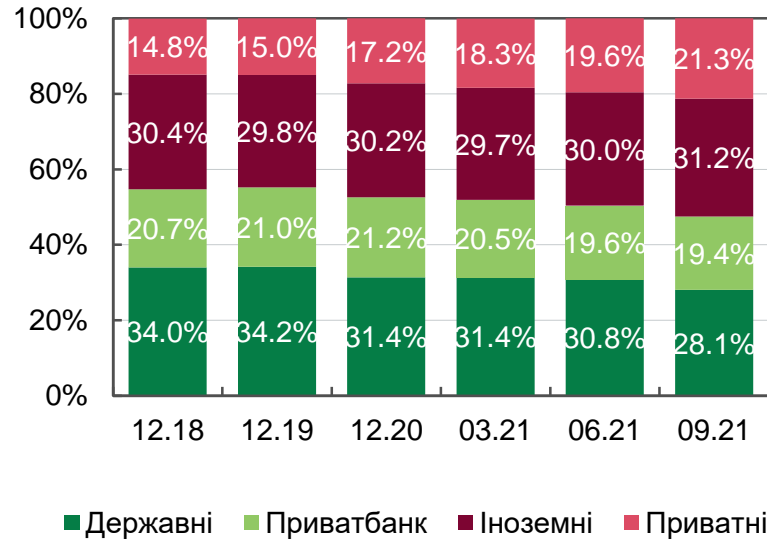
* Включає центральні банки, депозитні корпорації, інвестиційні фонди та інших фінансових посередників (страховики, пенсійні фонди тощо).

Джерело: Eurostat, НБУ.

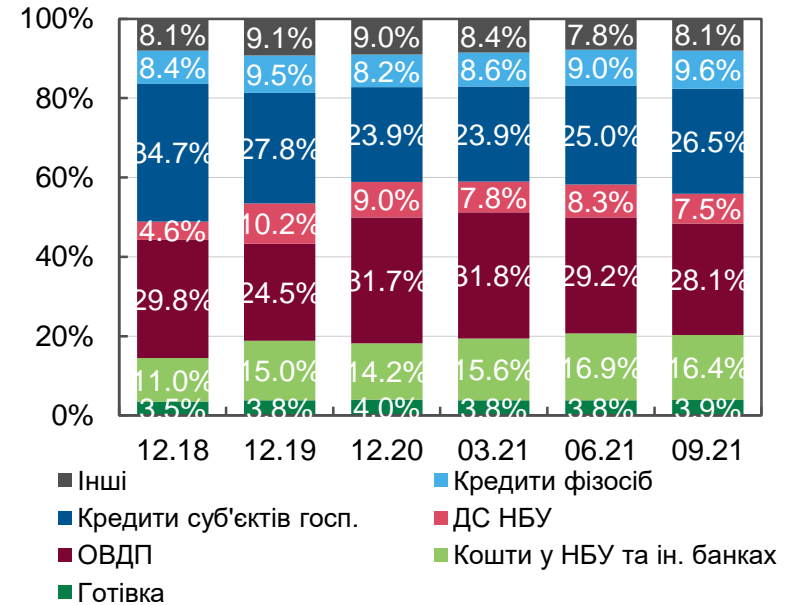
- З липня 2020 року Національний банк став регулятором частини небанківського фінансового сектору: страховики, фінансові компаній, кредитні спілки, ломбарди.
- Частка НБФУ в активах фінансового сектору одна з найнижчих серед країн Європи. У II кварталі 2021 року активи НБФУ збільшилися. Найбільше – активи фінансових компаній.

Чисті активи приватних банків зросли на 48% р/р

Розподіл чистих активів за групами банків

Структура чистих активів сектору за складовими

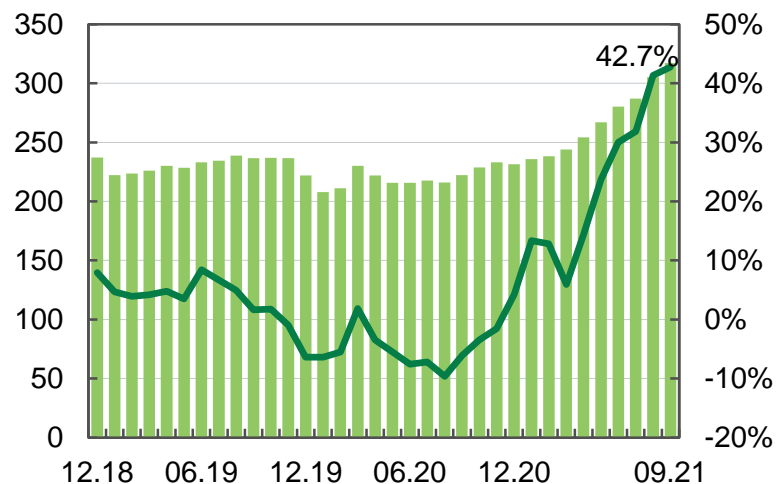
Джерело: НБУ.

Платоспроможні банки поділено на групи згідно з класифікацією у відповідному звітному періоді. Дані на 01.10.21 попередні.

- Частка держбанків на ринку скорочується, проте все ще висока: на кінець вересня 2021 вони склали 47.5% чистих активів і 56.9% депозитів населення сектору.
- Приватні та іноземні банки нарощують частку активів.
- Частка кредитів фізособам у чистих активах перевищила докоронакризовий рівень і зростає.

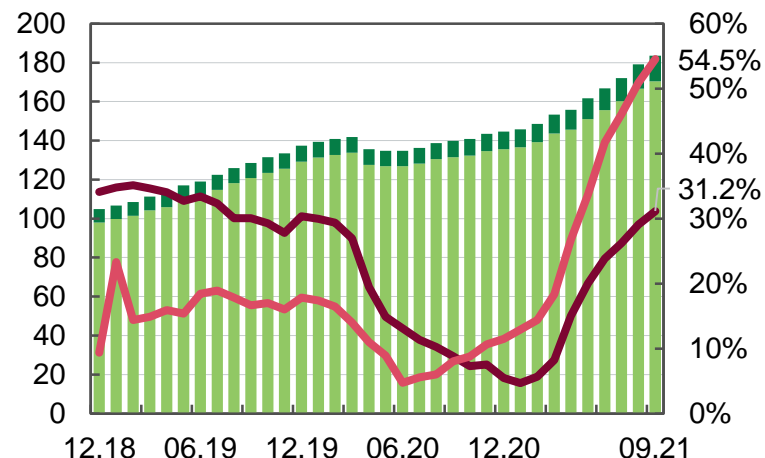
Банки активно кредитують бізнес та населення

Зміна чистих гривневих кредитів суб'єктам господарювання

■ Чисті гривневі кредити, млрд грн — р/р (п. ш.)

Зміна чистих гривневих кредитів фізичним особам, млрд грн

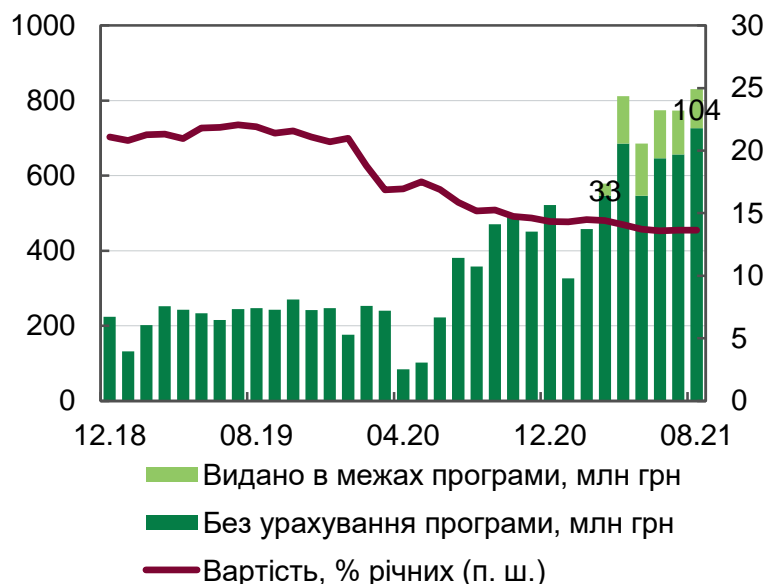
■ На будівництво та реконструкцію нерухомості
 ■ Інші
 ■ Зміна чистих кредитів р/р (п.ш.)
 ■ Зміна кредитів на нерухомість р/р (п.ш.)

Джерело: НБУ, у банках, платоспроможних на 01.10.21. Дані на 01.10.21 попередні.

- Зростання чистих роздрібних кредитів у гривні повертається до докризових темпів – близько 30% у річному вимірі. У II півріччі кредити на придбання нерухомості зростали швидше, ніж споживчі.
- Темпи зростання гривневого корпоративного кредитування перевищують 40%, зокрема через попит з боку компаній з приватним українським капіталом.
- Урядова програма підтримки малого та середнього бізнесу "5-7-9" була помітним чинником зростання кредитування. Кредити МСБ зростають вищими темпами, ніж кредити великому бізнесу.

Іпотечне кредитування б'є нові рекорди

Нові іпотечні кредити фізичним особам та їх вартість, у тому числі в рамках програми «Доступна іпотека»

Джерело: дані банків*, Фонд розвитку підприємництва.

Нові іпотечні кредити фізичним особам та їх вартість, за секторами ринку нерухомості

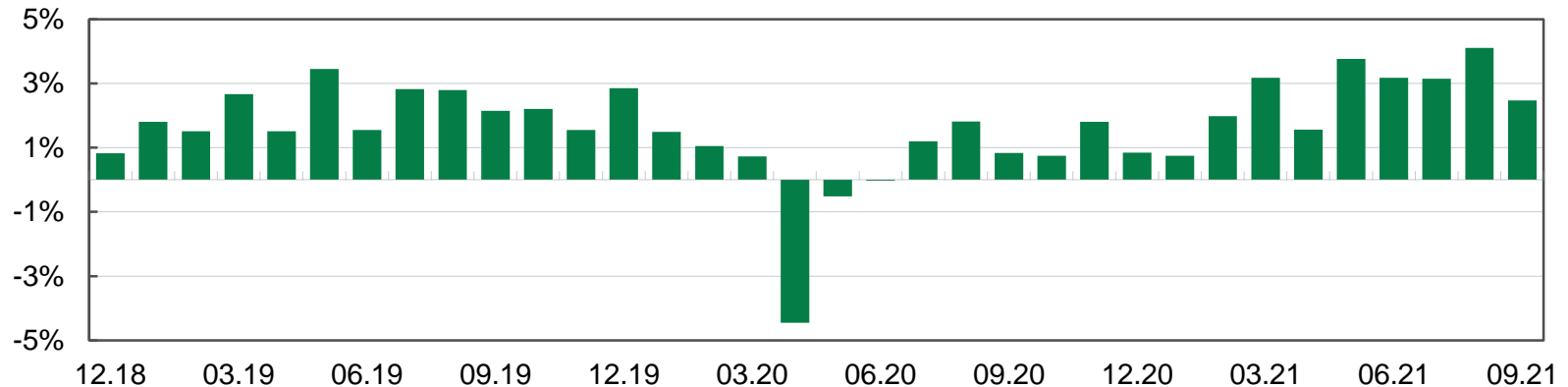
Джерело: дані банків*.

- У січні-серпні обсяг нової іпотеки майже потроївся відносно попереднього року
- Головні причини: зниження ставок та робота програми «Доступна іпотека 7%» у березні-серпні 2021.
- Через неврегульованість первинного ринку, банки мляво кредитують купівлю житла в новобудовах: майже 90% нової іпотеки в 2021 – на вторинне житло.

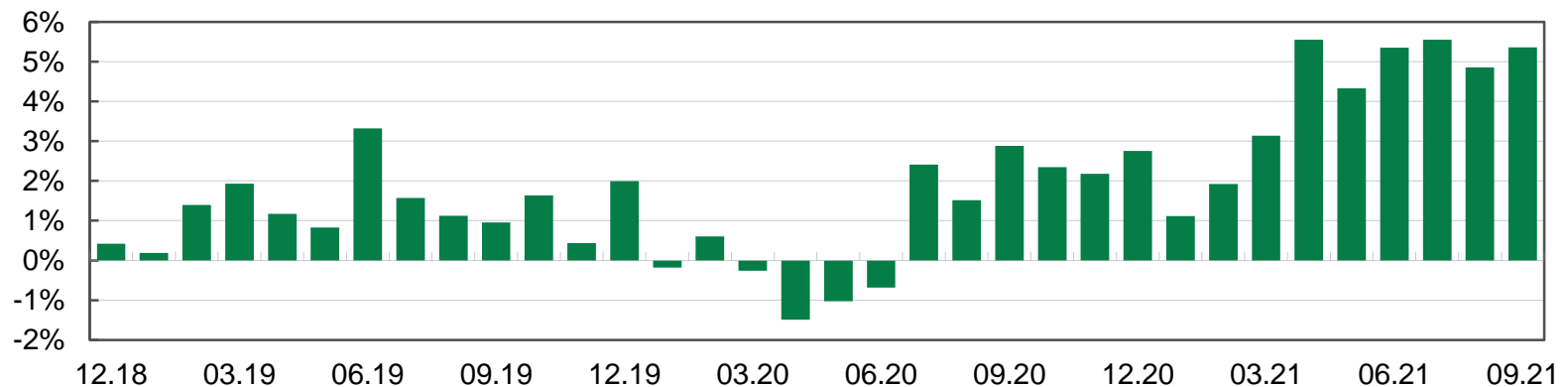
*Самооцінка власних іпотечних портфелів банками, не є офіційною статистикою НБУ.

Іпотечні кредити ростуть швидше роздрібних в цілому

Зміна за місяць чистих гривневих кредитів фізособам

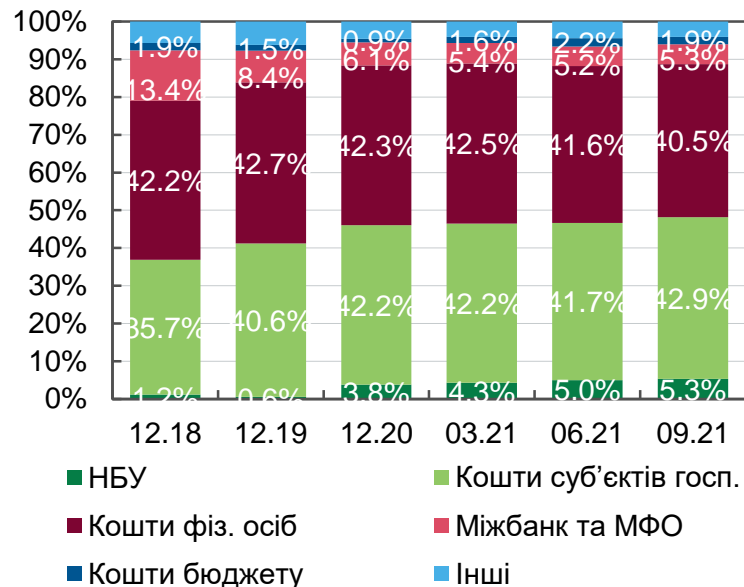
Зміна за місяць чистих гривневих кредитів фізособам на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості

Джерело: НБУ, у банках, платоспроможних на 01.10.21.

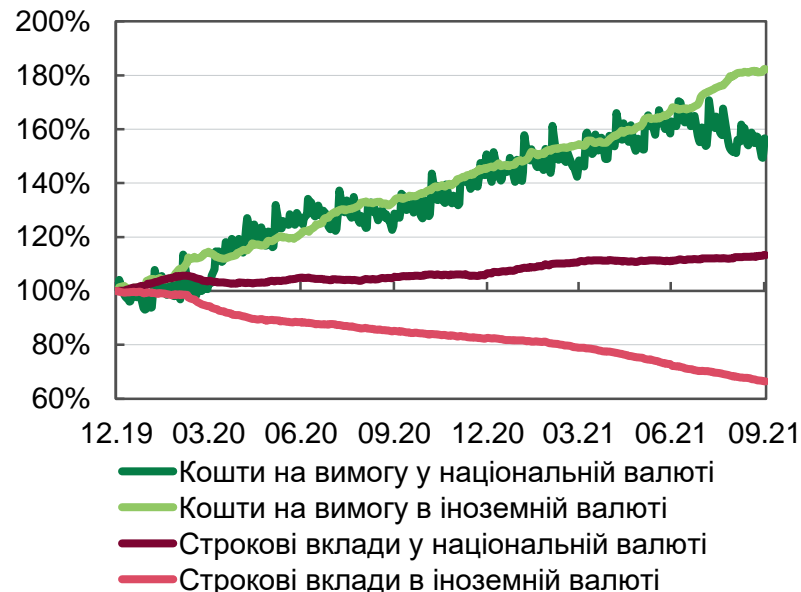
У структурі банківського фондування надалі переважають депозити

Структура зобов'язань

Джерело: НБУ.

Кошти фізичних осіб, грудень 2019 = 100%

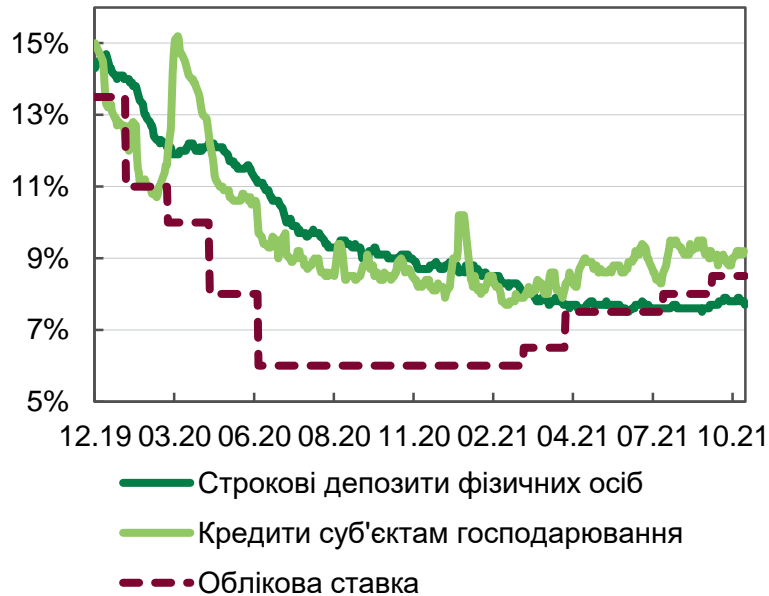

У банках, платоспроможних на 01.10.21, щоденні дані.

- Частка коштів фізичних осіб та корпорацій у зобов'язаннях банків становила 83% на кінець вересня 2021.
- Як і в інших країнах, депозити домогосподарств зростали під час кризи, насамперед поточні. З прискоренням споживчих витрат у II півріччі 2021 року поточні депозити скоротилися.
- Станом на кінець вересня 2021 року гривневі кошти населення зросли на 15% р/р, валютні – практично не змінилися (у доларовому еквіваленті).

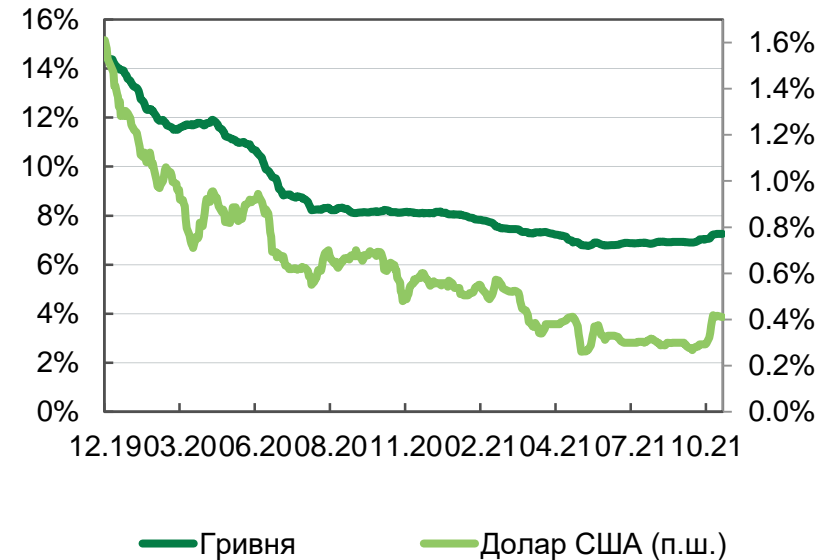
Ставки за депозитами мляво реагують на підвищення ставки НБУ

Вартість нових строкових депозитів фізосіб, кредитів суб'єктам господарювання у гривні та облікова ставка НБУ, % річних*

* Без кредитів овердрафт.
Джерело: НБУ.

Український індекс ставок за 3-місячними депозитами фізичних осіб, % річних*

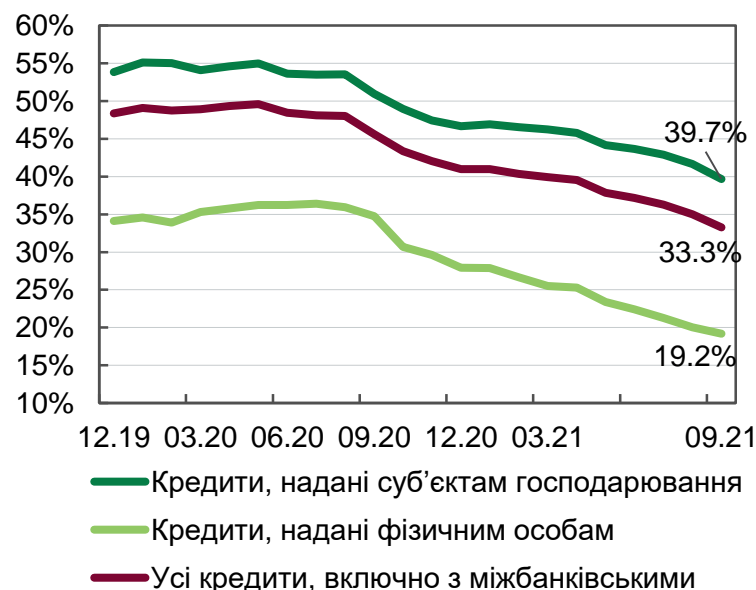
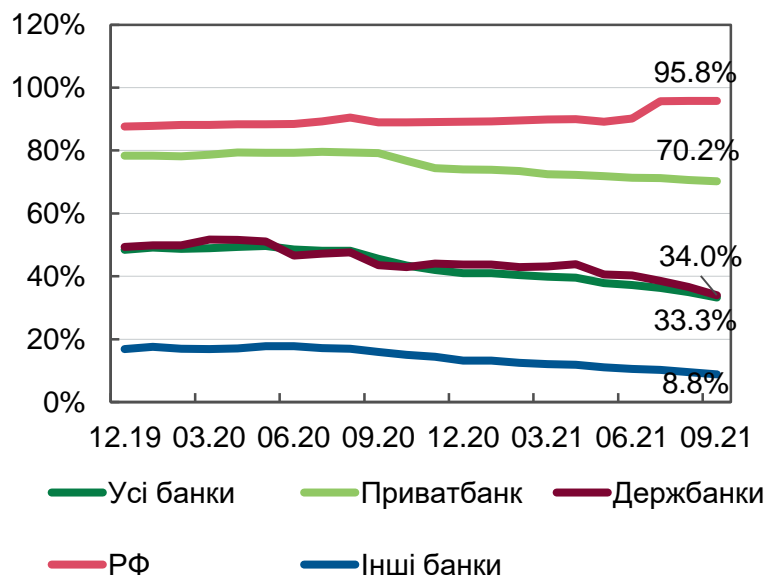

* За даними агентства "Thomson Reuters", 5-денна ковзна середня.

- У 2021 році НБУ чотири рази підвищував ключову ставку, у вересні – до 8.5%.

Списання кредитів держбанками покращило якість їхніх портфелів

Частка непрацюючих кредитів у портфелях банків

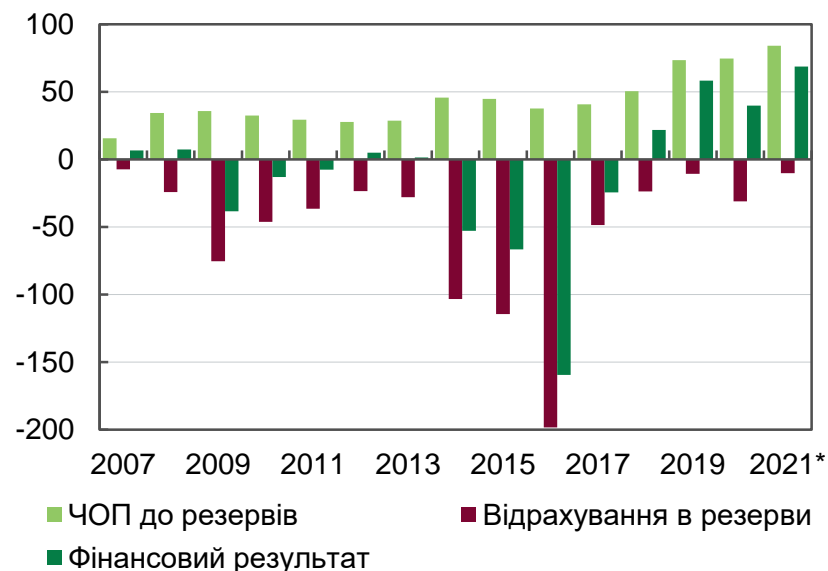

Усі банки, включно із неплатоспроможними; без позабалансових зобов'язань.
Джерело: НБУ.

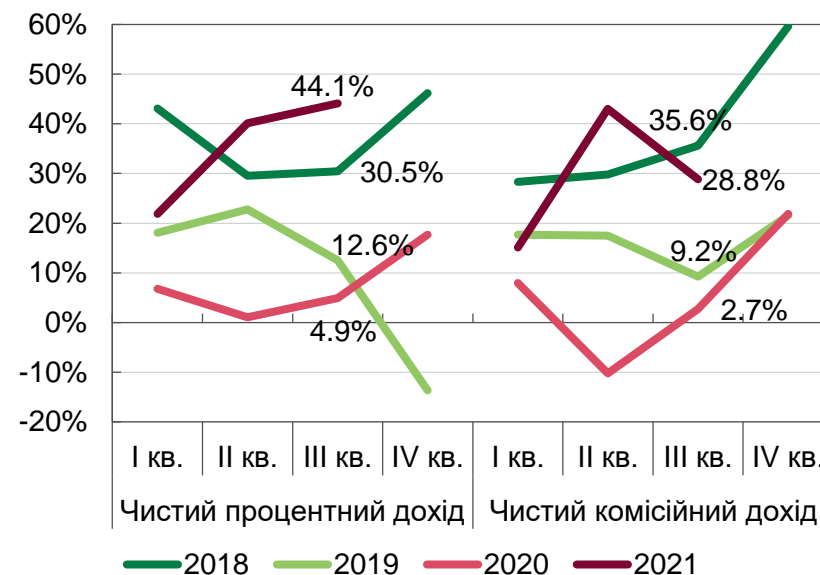
- Частка NPL знизилася до 33% у вересні 2021 року в результаті значних списань зарезервованих непрацюючих кредитів та активізації кредитування.
- Коефіцієнт покриття NPL (усі резерви під збитки за кредитами / NPL) становив на кінець вересня 2021 року найвищі в історії 99%.

Сектор прибутковий завдяки високим доходам і помірним резервам

Фінансові результати банківського сектору та відрахування в резерви, млрд грн

Зміна чистого процентного та комісійного доходів, р/р

* Аннуалізовані оперативні дані. Враховано банки, платоспроможні на відповідну звітну дату.
Джерело: НБУ

- Прибуток банків за 9 місяців 2021 року на 37.1% вищий, ніж у відповідному періоді 2020 року та на 6.6% порівняно з січнем-вереснем рекордного 2019 року.
- Відрахування в резерви на 60% нижчі, ніж торік.
- У III кварталі 2021 року чистий процентний дохід зріс на 44.1% р/р, чистий комісійний дохід на 28.8% р/р.

План впровадження регуляторних вимог до банків

- Вирахування 50% вартості непрофільних активів (НПА) з основного капіталу;
- Включення 50% обсягу мінімального розміру операційного ризику до розрахунку нормативів достатності капіталу;
- Підвищення ваг ризику для незабезпечених споживчих кредитів до 150%;
- Встановлення індивідуальних підвищених нормативів капіталу (Pillar II)*

- Початок імплементації ICAAP**

- Впровадження нової структури капіталу;
- Вирахування 100% вартості НПА з основного капіталу;
- Впровадження нормативу левериджу****

* Потребують розробки відповідних нормативних актів НБУ

** Процес оцінки банками достатності внутрішнього капіталу

*** Процес оцінки банками достатності внутрішньої ліквідності

**** НБУ опрацьовується концепція впровадження та графік